

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/20/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514206197
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:8514206197.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a JUDr. Diany Solčányovej v opatrovníckej veci F. Y. nar. XX.X.XXXX bývajúcej t.č. v E. T. T. v I. zastúpenej kolíznou opatrovníčkou R. P. zamestnankyňou Okresného súdu Rožňava na návrh navrhovateľky R. Y. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v Y. č. XXX zastúpenej advokátkou JUDr. Martou Konkolovou so sídlom na Jarmočnej ul. č. 79 v Starej Ľubovni za účasti opatrovníka J., E. T. T. so sídlom na L. ul. č. X v I. v konaní o zmene opatrovníka o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 20.1.2017 č.k. 5Ps/5/2015-214 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľky na zmenu opatrovníka F. Y. nar. XX.X.XXXX, pozbavenej spôsobilosti na právne úkony a o trovách účastníkov konania rozhodol tak, že žiaden z nich nemá právo na ich náhradu z dôvodu, že z vykonaného dokazovanie je zrejmé, že navrhovateľka sa o F. Y. nedokáže riadne postarať, pretože má vo svojej starostlivosti postihnutého syna a zmena opatrovníka nie je v jej záujme pozbavenej.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zdôraznila, že konajúci súd sa dôsledne neriadil pokynmi odvolacieho súdu a náležite nevykonal dokazovanie v naznačenom smere, v dôsledku čoho riadne nezistil skutočný stav veci. Konštatovala, že zo strohého odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že konajúci súd riadne a zákonne nevyhodnotil obsah znaleckého dokazovania a len konštatoval jeho obsah. Vyslovila presvedčenie, že ako matka pozbavenej má lepšie predpoklady riadne vykonávať funkciu opatrovníka svojej dcéry ako sociálne zariadenie s dôrazom na to, že sa stará o podobne chorého syna, má dobrú povesť, je bezúhonná a vedie usporiadaný spôsob života a je držiteľkou opatrovateľského certifikátu. Poukázala na ust. § 27 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého má byť funkciou opatrovníka poverený v prvom rade príbuzný pozbavenej osoby a až následne iná osoba. Nesúhlasila s výsluchom pozbavenej v prítomnosti zamestnancov E. J. bez jej prítomnosti, nakoľko ich prítomnosť mohla ovplyvniť jej výpoveď. V tejto súvislosti konštatovala, že takýto dôkaz, ktorý bol realizovaný v jej neprítomnosti resp. v neprítomnosti jej právneho zástupcu je v rozpore s ust. § 196 a nasl. CSP. Namietala, že vzhľadom na to, že opatrovníkom pozbavenej je zároveň aj Domov sociálnych služieb, v ktorom býva, nie je objektívne možné posúdiť prípadnú potrebu zmeny zariadenia jej umiestnenia. Dodala, že DSS jej bráni v riadnom kontakte s dcérou a nezabezpečuje dostatočné podmienky pre ich stretnutia. Namietala, že konajúci súd sa taktiež nevysporiadal s jej návrhom, aby prešetril faktické pomery pozbavenej v DSS, najmä úroveň jej bývania, poskytovania zdravotnej starostlivosti a stravovania s poukazom na to, že pozbavená váži len 37 Kg a rovnako neprešetril hospodárenie opatrovníka s jej peňažnými prostriedkami. V tejto súvislosti poukázala na to, že pozbavená sa jej častokrát sťažuje na nevhodné podmienky. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie riadne a zákonne nevyhodnotil zmenu pomerov od poslednej úpravy a obmedzil sa len na všeobecné

konštatovanie, že k žiadnej zmene pomerov nedošlo. Vytkla konajúcemu súdu, že procesne pochybil, keď sa dôsledne neriadil zákonnými ustanoveniami CMP a náležite nezistil skutočný stav veci a ani nerozhodol o podanom návrhu na zmenu petitu. Na základe týchto skutočností vyslovila presvedčenie, že konajúci súd riadne a zákonne neodôvodnil napadnuté rozhodnutie, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nepreskúmateľné a zmätočné.

3. Opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že podľa jeho názoru neboli splnené podmienky na odvolanie opatrovníka, nakoľko si svoje povinnosti riadne plní a zabezpečuje všetky potreby nesvojprávnej. Nesúhlasil s tvrdeniami navrhovateľky, že jej bráni v kontakte s pozbavenou. Tvrdenia ohľadom hospodárenia s peňažnými prostriedkami označil za nepravdivé a zdôraznil, že všetky námietky navrhovateľky sú len v rovine úvah bez toho, aby svoje tvrdenia riadne preukázala. Konštatoval, že pozbavená sa nechce vrátiť k matke, po pobyte v jej domácnosti sa sťažuje na pomery a podmienky, ktoré má u navrhovateľky vytvorené. Dodal, že navrhovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali né rozhodnutie vo veci, preto napadnuté rozhodnutie navrhol potvrdiť ako vecne správne.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení k vyjadreniu opatrovníka okrem skutočností, ktoré uviedla v podanom odvolaní a predchádzajúcich vyjadreniach uviedla, že je ako matka najbližším človekom pozbavenej, stará sa aj o jej brata, preto má najlepšie predpoklady vykonávať funkciu opatrovníka v záujme pozbavenej. Tvrdenia o tom, že sa chce stať opatrovníkom, pretože chce disponovať peňažnými prostriedkami pozbavenej označila za nepravdivé. Poukázala na to, že pozbavená sa opakovane sťažuje na pomery v Domove sociálnych služieb, v dôsledku ktorých je nespokojná v vykonávanou starostlivosťou o ňu.

5. Zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, zrušil zákon č. 99/1963 Zb Občiansky súdny poriadok, podľa ktorého sa viedlo konanie o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia.

6. Konania o ustanovení opatrovníka sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

7. Podľa ust. § 395 CMP ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona, ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

8. Podľa ust. § 277 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

9. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

11. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

12. Podľa ust. § 391 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a novo rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom

odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

13. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa ods. 3 ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

14. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O uvedenú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Civilný sporový poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vady spôsobujúce zmätočnosť konania môžu nastať aj pri samotnom vydávaní rozhodnutia ako dôsledok absencie niektorej jeho podstatnej časti. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti, prípadne úplne chýbajúceho skutkového stavu a právneho posúdenia veci, ale rovnako aj diametrálnou rozpornosťou výroku rozhodnutia s jeho dôvodmi, vecnou rozdielnosťou medzi vyhláseným rozhodnutím a jeho písomným vyhotovením, ale aj rozpornosťou jednotlivých výrokov rozhodnutia. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie a preto je potrebné vždy takéto rozhodnutie zrušiť, najmä z hľadiska Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Obsah práva na súdnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatnení ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje účastníkovi konania posúdiť, ako si súd ich vec vyložil a ako aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej.

15. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa neriadil dôsledne ust. §-u 185 CSP a § -u 36 CMP, pretože nezistil všetky relevantné skutočnosti a nevykonal náležité dokazovanie v zmysle povinnosti mu uloženej uznesením Krajského súdu v Košiciach, ako odvolacieho súdu z 31.5.2016 č.k. 8Co/99/2015-153, najmä dôsledne nerešpektoval právo účastníka konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 Dohovoru ak v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasne a výstižne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, neuviedol, akými úvahami sa riadil, keď návrh navrhovateľky na zmenu opatrovníka pre nesvojprávnu F. Y. zamietol. Účastnícke výpovede nekonfrontoval s listinnými dôkazmi, nevyhodnotil závery znalkyne R.. P. Q. a R.. I. E., iba stručne uviedol ich obsah a v odôvodnení rozhodnutia sa obmedzil iba na všeobecné konštatovanie, že na základe vykonaného dokazovania, hlavne znaleckého dokazovania, dospel k záveru, že zmena opatrovníka pre F. Y. pozbavenú spôsobilosti na právne úkony, nie je v jej záujme a ani len nenaznačil, aké úvahy ho viedli k záveru, že navrhovateľka pre zdravotný stav a starostlivosť o mentálne postihnutého syna nie je schopná zabezpečiť pozbavenej adekvátnu starostlivosť, najmä pravidelné poberanie liekov, v dôsledku čoho by mohla sebe alebo svojmu okoliu ublížiť. Súd prvého stupňa rovnako opomenul porovnať pomery, resp. skutkový stav, z ktorého vychádzalo rozhodnutie Okresného súdu Rožňava z 11.8.2005 sp. zn. 5P 32/2005, ktorým bol nesvojprávnej Elene Pavelovej

ustanovený opatrovník J. - E. T. T. I. so skutkovým stavom v čase terajšieho rozhodnutia, v dôsledku čoho ani nezistil, či je dôvod uvoľniť z funkcie doposiaľ ustanoveného opatrovníka a ustanoviť za opatrovníčku nesvojprávnej navrhovateľku. Dopustil sa aj ďalšieho pochybenia, keď nesvojprávnu vypočul len v prítomnosti zamestnankyň DSS J.. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 188 ods. 2 CSP, kedy v prípade, ak súd vykonáva dôkaz mimo pojednávania, účastníci majú právo byť prítomní na takto vykonávanom dokazovaní, čím došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania. Dodáva, že konajúci súd sa obmedzil len na všeobecné konštatovanie o vôli nesvojprávnej bez toho, aby skutočnosti zistené výsluchom so zreteľom na jej zdravotný stav a dôvody pozbavenia spôsobilosti na právne úkony overil, a za tým účelom v mieste jej pobytu v Domove sociálnych služieb zistil pomery v akých žije a akým spôsobom opatrovník hospodári s jej peňažnými prostriedkami. Vzhľadom na to, že konajúci súd sa dôsledne neriadil pokynmi odvolacieho súdu, v dôsledku čoho nevykonal náležité dokazovanie a riadne a zákonne neodôvodnil napadnutý rozsudok, odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom, v dôsledku čoho odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vykonať dôsledné dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie ohľadom zmeny pomerov od poslednej úpravy a za tým účelom so zreteľom na ust. § 27 OZ dôsledne vyhodnotiť schopnosti a možnosti navrhovateľky vykonávať funkciu opatrovníka v zmysle vykonaného dokazovania, zistiť a posúdiť pomery pozbavenej a kvalitu starostlivosti o ňu v Domove sociálnych služieb podľa ust. § 277 CMP. Vykonané dokazovanie riadne vyhodnotiť, vysporiadať sa so všetkými odvolacími námietkami navrhovateľky tak, aby rozhodnutie vo veci samej bolo zákonné a správne podľa hmotného ako aj procesného práva, opäť vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť podľa ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu veci a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí boli preskúmateľné a logicky správne.

17. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je :

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.